

Ach chan eil an canran beag sin a' milleadh luach an leabhair, agus gheibh sinn leasachadh air co-dhiùbh anns an leabhar eile a tha fo ar combhair. Tha Dubhghlas MacIll Oig fhéin 'na bhàrd ainmeil, ged nach eil e a' toirt dhà fhéin na h-urraim as àirde, no eadhon an dara té as àirde. Tha e ainmeil an dòighean eile cuideachd, agus araon air sgàth an eòlais a tha aige air litreachas nan ceud bliadhna chaidh seachad, agus air sgàth a' bhreithneachaidh a tha aige anns na nithean sin, cha b' urrainn fear-taghaidh no fear-deasachaidh ni b' fheàrr fhaotainn airson an leabhair so. Uaireannan tha a theanga 'na phluic mar as minic a chunnacas i, agus chan eil e fhéin a' cleith gum bheil rudan anns an leabhar so nach eil 'nam bàrdachd idir. Dìreach mar nach deach ach glé bheag de bhàrdachd a b' fhiach an t-ainm a dhèanamh ann an Gàidhlig anns an naoidheamh linn deug, tha so fìor cuideachd a thaobh bàrdachd ann an Scots is ann am Beurla air taobh stigh crìochan na h-Albann. Ach tha e a' toirt dhuinn deagh shealladh air bàrdachd an fhicheadaibh linn, agus a' nochdadh dhuinn gun tainig ath-nuadhachadh iongantach air bàrdachd na dùthcha againn o chionn deich bliadhna fichead.

Tha e a' toirt beagan àite cuideachd do bhàrdachd Ghàidhlig a bhuineas do'n linn so, ach bha dorus an sud a' an so air a dhùnadh air, a chionn 's nach robh e a' togail bàrdachd Ghàidhlig sam bith nach robh eadar-theangachadh Beurla no Scots 'na chois. Ach tha e ag aideachadh gu soilleir—is cha bu mhisde na Gaidheil fhéin an aire a thoirt dhà so—gum buin bàrdachd Ghàidhlig do dh' Albainn air fad, agus gum bheil i airidh air a h-àite a ghabhail ri taobh bàrdachd sam bith eile a bhuineas do'n dùthaich so. Bu chòir sin misneachd a thoirt dhuinne mar Ghaidheil gus nach rachadh sinn le ceum air ghàig no le boineid an dòrn, ann am fianuis co-luchd ar dùthcha.

*The Scottish Scene. Deilbh le Alfred Furness, An teux le John L. Weir.
George Allen & Unwin, 30/-.*

'S e leabhar dhealbh tha so, ceud 'sa cóig dhiubh, is tha iad air na barraich. Shiubhail Alfred Furness fad is farsuing air feadh na h-Albann le a chamara, a' glacadh sìothchar air loch, sneachd air beinn, eala air linnidh agus caparaid air cabhsair, an iomadach àite air feadh na dùthcha. Chì sinn iomhaigh a' chitùineis air an dealbh a thog e aig Drochaid Chluanaidh am Baile Chloichridh, smonbhar ceothadh agus craobh fo bhlàth an Dun-Eideann, gleadh-raich is comhradh air a' Bhroomielaw an Glaschu, seann chathair-eaglais Dun-chailleann fo ghrian an t-samhraidh, Gleann Comhann fo achmhasan an stoirm, tigh fàsaich an Tigh-an-droma, cala Obar-dheathain, clann-nighean Gaidhealach a' dannsa, agus ceud dealbh eile nas fheàrr na chéile.

Bu mhór an beud nach do ràinig Alfred Furness oirthir an iarthuath, siorramachdan Rois agus Chataibh, agus na h-Eileanan. Cha bu mhisde an leabhar aige boillsgeadh de Loch MaRuibhe no de bheanntan Chataibh, no sealladh de'n Chuilthionn, no machraichean